

1. EGY BOSSZANTÓ TŰZHÁNYÓ ÉS MÁS KALAMAJKÁK

Muminmama a napsütötte bejárati lépcsőn ücsörgött, és nyírfakéreg vitorlást barkácsolt.

– Ha jól emlékszem, két nagy vitorla jön hátulra, és több kis háromszögletű előre – morfondírozott.

A kormányrúddal hosszan bíbelődött. Kedvence azonban a rakodótér volt: még csapóajtót is szerkesztett rá. Karcsú evezők sorjáztak a parányi gálya oldalán.

– Ha vihar kerekedik, még szükség lehet rájuk – mormolta anya, és elégedetten felsóhajtott.

Muminmama mellett Lencsilány kucorgott felhúzott térdrel, és áhítattal figyelte, mint rögzíti anya a hajórakományt gyöngyfejű gombostűkkel, és hogyan lobogozza föl az árbocot pici, piros széljelzővel.

– Kinek készíted? – kérdezte Lencsilány sóvárogva.

– Muminbocsnak – felelte anya, miközben a varrókosárban kotorászott megfelelő horgonykötél után.

– Hé-kás! Tilos a turkálás! – cincogta egy vékonyka, de dühös hang a kosár mélyéről.

– Kicsim, a húgocskád alighanem befészkelte magát a varrókosaramba – fordult Muminmama Lencsilányhoz. – Nehogy megszúrják a tűk!

– Varkocs, tessék előbújni! – zsémbelt Lencsi, és megpróbálta előrán cigálni testvérét a gombolyagok közül.

Csak hogy Varkocs még mélyebbre fúrta magát a fonalak halmában, és ügyet sem vetett zsörtölődő nővére.

– Rémes! – adta fel Lencsilány. – Olyan kis pinduri, hogy sosem tudom, hol rejtőzik éppen. Nem csinálnál neki is egy kishajót? Akkor legalább biztos lehetnék abban, hogy egész nap a vizes hordóban kalózkodik!

Anya felkacagott, és előhalászott a retiküljéből egy kéregdarabot:

– Mit gondolsz, ekkora hajóban elérne?

– Ó, biztosan! – örült meg Lencsi. – De ugye mentőövet is teszel rá?

Ekkor a kosárból ismét felcincogott a hangocska:

– Szabad szétvágnom a gombolyagot?

– Hát persze, Varkocs, megköszöném – válaszolt anya, miközben az elkészült zászlóshajót méricskélte. Vajon nem felejtett le róla semmit?

Mikor éppen a mancsába vette a kéregvitorlást, a fedélzet kellős közepére egy hatalmas, fekete korompihe hullott.

– Hess innen! – fújta el Muminmama.

Ám kisvártatva újabb korompihe landolt – ezúttal az orra hegyén. A levegőben csak úgy kavarogtak a kormocskák.

Anya sóhajtva állt fel a lépcsőről.

– Már megint egy bosszantó tűzhányó! – mondta.

– Tűzhányó?! Hurrá! – ujjongott fel Varkocs, aki nek kíváncsi kobakja tüstént előbukkant a varrókosárból.

– A közelben van egy hegy – magyarázta Muminmama –, ami egyszer lávát és kormot kezdett pöfékelni. Majd elcsitult, és mióta férjhez mentem, nyugton is maradt, egészen a mai napig, pont, amikor nagymosást csaptam. Minden ruha csupa korom lesz...

– ... és csupa láva és csupa tűz! – viháncolt Varkocs komisz módon. – Porrá és hamuvá ég minden! A házak, a játékok, a kertek, a játékok, a kistesők meg a játékok... MINDEN!

– Butababa! – legyintett anya kedvesen, és lesöpört egy pihét az orráról. Azzal elindult megkeresni kisfiát, Muminbocsot.

A domboldal tövében, épp Muminpapa függőágyának tőszomszédságában tátongott egy nagy gödör, színültig tele iszapos vízzel. Lencsilány szentül állította, hogy feneketlen mély. Ki tudja, talán igaz is volt. A tavacska körül ragyogó, zöld növények burjánzottak, leveleiken szitakötők és vízipókok süt-kéreztek. A víz alatt incifinci aprónépek nyüzsögtek. Kissé távolabb aranyló tekintetű béka figyelt, a mélyben pedig titokzatos kis lények cikáztak.

Muminbocs a sápadtzöld mohaszőnyegen farkbojtját maga alá húzva heverészett az egyik kedvenc zugában. Komolyan, ám elégedetten szemlélte a vízfelszínt. Fülében álmosítóan zsongott a méhek döngicsélése, a kis szárnyas bogarak zümmögése.

– Az enyém lesz – gondolta. – Biztosan én kapom. Anya annak adja a nyár első kishajóját, akit a legjobban szeret. Ha mégsem én kapom, az csak azért lesz, hogy a többiek ne bántódjanak meg...

Vajon lesz rajta mentőcsónak? Ha az a vízipók kelet felé szökdécsel, akkor nincs kis csónak. Ha viszont nyugat felé ugrik, akkor anya nem feledkezett meg róla.

Csakhogy a vízipók lomhán kelet irányába huppant. Muminbocs szeme könnybe lábadt.

Ekkor azonban lépések nesze surrant a pázsiton, és csakhamar Muminmama kandikált át a sásbóbíták függönyén.

– Halihó! – mondta. – Hoztam neked valamit.

Óvatosan vízre bocsátotta a vitorlást, mely kicsit kellett magát a tükörképén himbálózva, majd siklani kezdett a tavon, mintha mindig is erre várt volna. Muminbocs rögtön észrevette, hogy anya megfélekedett a mentőcsónakról, de nem bánta. Boldogan dörgölte orra hegyét Muminmamáéhoz (éppen, mintha hófehér bársonyból lenne!), és azt motyogta: – Ez a legszebb vitorlás, amit valaha is készítettél.

Némán üldögéltek egymás mellett a mohaszőnyegen, és figyelték, mint köt ki a kishajó egy levél tövében.

Hallották, ahogy Lencsilány a kishúga után kiabál: – Varkocs! Varkocs, azonnal bújj elő! Ebadta kis vakarcs! Gyere, hadd fenekeljelek el!

– Már megint elrejtőzött – jegyezte meg Muminbocs. – Emlékszel, hogy egyszer a retikulódben találtunk rá?

Anya bólintott, miközben mind előrébb hajolva szemlélte a vízfeneket.

– Ott csillog valami! – mutatta.

– Az arany karkötőd! Vagy talán Cókmók bokaperece! – találgatott Muminbocs.

– Kicsim, pompás ötlet! – csapta össze mancsát Muminmama. – Mostantól fogva minden ékszert a pocsoljába rejtünk. Ott sokkal szebben mutatnak.

Lencsilány ezalatt egyre csak óbégatt, ahogy a torkán kifért, míg végül berekedt. Varkocs megszámlálhatatlan rejtekhelyei egyikén lapult, és jóízűen kuncogott. Az egészben az volt a legdühítőbb, hogy nővére pontosan tudta, hogy a bolondját járhatja vele.

– Fajankó! – vigyorgott Varkocs. – Miért nem csal lépre egy kis mézzel?

És ha nyalánkságra éhesen elődugom a kobakom, miért is nem vág kupán?

– Ide hallgass! – elégelte meg a kárpálást a hintaszékében ücsörgő Muminpapa. – Ha kiabálsz, biztos nem kerül elő a kishúgod.

– Nem is azért csinálom! Hanem az önbecsülésem miatt – magyarázta fontoskodva Lencsilány. – Anyu rám bízta a kishúgomat. Ha én nem nevelem meg, hát senki a világon!

– Kezdem kapisgálni – felelt apa. – Akkor csak ordítozz kedvedre, ha megnyugtat téged! – azzal elemelt egy szelet süteményt a reggelizőasztalról, lopva körülnézett, majd miután meggyőződött, hogy senki nem látja, gyorsan belemártotta a tejszínes kannába.

Az asztalt öt személyre terítették meg. A hatodik tányér a terítő rojtjainak rejtekében, a széklábak közt várta gazdáját, Lencsilányt, aki az asztal alatt sokkal függetlenebbnek és önállóbbnak érezte magát.

Varkocsnak természetesen gyűszűnyi volt még a kistányérja is, melyet az asztal közepén díszelgő

váza oltalmában helyezett el. Muminmama épp a kerti ösvényről viharzott be, hogy a reggeli romjait eltakarítsa.

– Ne siess úgy, drágám! – mosolygott rá apa, miközben sietve lenyelte az utolsó falat tejszínes süteményt.

Muminmama szuszogva toppant be a verandára. A reggelizőasztalra pillantott. Csupa korom!

– Ojjé! – csóválta fejét. – Meleg is van, korom is van! Bosszantó egy tűzhányó!

– Bárcsak kicsivel közelebb volna hozzánk! – sóhajtott csüggedten Muminpapa. – Akkor könnyűszerrel akadhatnánk levélnehezéknek való bazalt-darabra.

A hőség egyre elviselhetlenebb lett. Muminbocs még mindig a pocséta partján lustálkodott az égboltot kémelve, mely fémesen fénylett, akárcsak egy ezüsttálca.

– Lóg az eső lába – állapította meg Muminbocs, majd álmosan feltápászkodott a mohaszőnyegről. Vízimadarak csácsogása hallatszott a tenger felől.

Muminbocs szíve elszorult, és mint rendszerint, mikor időjárási front közelgett, leszállt a szürkület, vagy furcsa fények villóztak – hevesen vágyakozni kezdett Vándor után.

Ő volt a legjobb barátja. Igaz: Cókmókot is határtalanul szereti, de hát mégsem ugyanúgy, hiszen Cókmók kislány. Vándor nyugodt és megfontolt. Elképesztően sok mindent tud, mégsem beszél soha feleslegesen. Ha nagy ritkán a vándorlásairól

mesél, Muminbocs borzasztóan büszkén úgy érzi, mintha maga is a Kalandorok Titkos Társaságának tagja volna.

Muminbocs rendszerint az első hóhullás napján téli álomra vackolódik családjával együtt, miközben Vándor útnak indul délre, hogy csak a következő tavasszal térjen vissza.

Ám ezen a tavaszon Vándor nem érkezett meg Mumin-völgybe. Hiába várta Muminbocs attól a pillanattól fogva, hogy kidörgölte szeméből a téli álmot...

Mikor a költöző madarak átrepültek a vidék felett, és a völgy északi lejtőin is elolvadt már a hótakaró, Muminbocs egyre türelmetlenebb lett. Vándor nem szokott késlekedni. Eljött a nyár is. Vándor sátorhelyét felverte a gaz. Zölden burjánzott a pázsit, mintha soha senki nem tanyázott volna ott.

Muminbocs csak várt, csak várt, ám az izgatottság helyére szívébe lassan fásultság költözött.

Cókmók egyszer az ebédlőasztalnál üldögélve szóba hozta a dolgot.

– Idén sokat várat magára a mi Vándorunk!

– Ki tudja? Talán el sem jön! – mondta Lencsilány.

– Megette a Mumus – vicsorgott Varkocs. – Vagy csapdába esett! Dutyiba dugták!

– Ugyan már! – vágott közbe sietve anya. – Vándor tud magára vigyázni!

– Hátha mégsem! – ráncolta aggodalmasan homlokát Muminbocs a patakparton ballagva. A Mumus létezik, és léteznek rendőrök is. Vannak szakadékok, melyekbe bele lehet pottyanni. Szénné lehet égni, halálra zúzódni, és vízbe fulladni is csupán

egy pillanat műve. A világ végtelen, ezért végtelenül veszélyes. Senki nem ismer senkit: csak páran tudják, miért rajongunk, és mitől rettegünk... Szegény Vándor, ott kószál valahol viharvert zöld sipkájában, és talán sarkában van ősi ellensége, a Parkőr. Az undok, rosszindulatú ellenfél...!

Muminbocs megtorpant a hídon, és komoran bámulta a vizet. Egyszer csak egy puha pracli érintette meg könnyedén a vállát. Muminbocs összerezett, és hátraperdült.

– Ó, csak te vagy az! – mondta, amikor észrevette Cókmókot.

– Úgy unatkozom! – nézett rá frufruja alól esdeklenül a kislány, aki ibolyákból font koszorút viselt, és egész álló délelőtt unatkozott.

Muminbocs csupán egy barátságos, de szórakozott hümmögésre méltatta.

– Nem akarsz játszani? – kérdezte Cókmók. – Mondjuk lányrablósat, én volnék a csodaszép hölgy, akit meg akarsz szöktetni.

– Hát, igazából nincs hozzá sok kedvem – hangzott a válasz.

Cókmók leforrázva álldogált. Muminbocs megsajnálta, és kedvesen összedörgölte vele az orrhegyét.

– Te játék nélkül is csodaszép hölgy vagy. Talán holnap megszöktettek.

A júniusi nap gyorsan elszállt. Már alkonyodott, de a hőség csak nem akart csillapodni. A forró, száraz levegőben szakadatlanul kavargtak a korompihék. A Mumin-család némán és lehangoltan tért nyugovó-

ra. Anya ötlete volt, hogy aludjanak a kertben. Mindnyájan befészkeltek magukat egy-egy meghitt zugba. Hogy a hálóhelyük barátságosabb legyen, Muminmama minden kuckó mellé olajlámpást állított.

Muminbocs és Cókmók a jázminbokrok oltalmában vertek tanyát. Sehogy nem jött álom a szemükre. Különös éjszaka volt. Barátságatlan csend ült a tájon.

– Melegem van – szólalt meg panaszos hangon Cókmók. – Csak forgolódom, csupa ránc a lepedőm, és mindjárt jönnek a szomorú gondolatok is.

– Ugyanez a helyzet nálam is – sóhajtott Muminbocs. Felült, és körülnézett. Úgy tűnt, a többiek már alszanak. Csak a lámpások fénye pislákoltt mellettük éberem.

Ekkor azonban a jázminbokor megremegett.

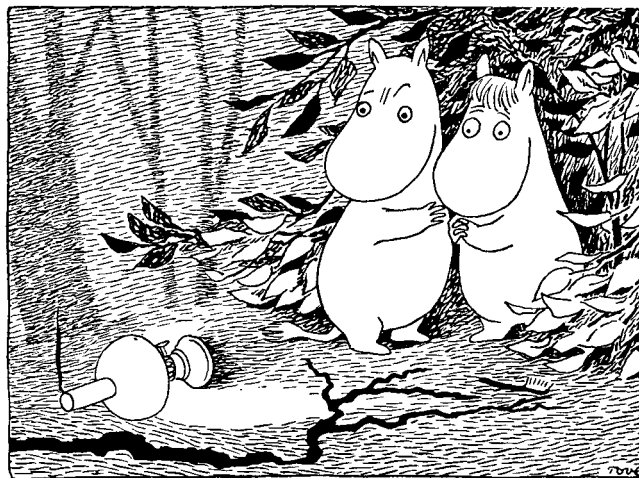
– Látod? – mutatta Cókmók.

– Most abbahagyta – könnyebbült meg Muminbocs. Ám alighogy kimondta, az olajlámpásuk magától felbillent. A virágok fájdalmasan összereszkettek, a földön pedig frissen nyílt repedés futott végig, egészen a hálósájkjukig. A hasadék szája mind szélesebbre tárult, földrögöket és homokszemcséket falt magába, desszertnek pedig elnyelte Muminbocs fogkefáját.

– Vadonatúj volt! – méltatlankodott Muminbocs. – Látod?

Megpróbálta bepréselni orra hegyét a repedésbe, hogy bekukucskáljon. Csakhogy a föld, amilyen hirtelen meghasadt, olyan gyorsan össze is zárult.

– Vadonatúj volt! – ismételtette bután Muminbocs. – Égszínkék.

– Kész szerencse, hogy nem a farokbojtodat csípte össze a repedés! Most itt rostokolhatnál életed végig! – nyugtatta Cókmók. Muminbocs felpattant, mint akit darázs csípett meg.

– Gyerünk! A verandán alszunk!

Apa a muminlak előtt álldogált, és a levegőbe szimatolt. A kertben nyugtalan mozgolódás támadt. Szárnysuhogás verte fel az éj csendjét, apró tappancsok tipegtek rejtkehelyeikre a pázsiton át. Varkocs elődugta kobakját a bejárati lépcső mellett bólogató napraforgó tányérjából, és ádázul csipogta: – Hurrá, itt a világvége!

És a föld ebben a pillanatban megremegett a lábuk alatt. A konyhában csörömpölve potyogtak le a serpenyők. Anya álomittasan pattant fel ágyából:

– Már reggeliztek? – motyogta. – Mi történt?

– Semmi, szívem – nyugtatta apa –, csak a tűzhányó moco-rog. (Hogy micsoda pompás levélnehezé-
keket lehetne ott szerezni!)

Lencsilány is felriadt. A család szorosán összébúj-
va meredt a sötétségbe a veranda fakorlátjánál.

– Hol van ez a tűzhányó tulajdonképpen? – kí-
váncsiskodott Muminbocs.

– Egy szigeten – válaszolt apa. – Egy apró, fekete kis
földdarabon, ahol nem terem egy fia növény sem.

– És szerinted egy icipicit sem veszedelmes? – sut-
togta Muminbocs, s megszorította apa mancsát.

– De, egy icipicit az – bólintott apa barátságosan.
Muminbocs áhítattal sóhajtott.

Ekkor azonban komor morajlás hangzott a ten-
ger felől: először csak halk zúgás kerekedett, majd
harsogó bömböléssé fajult. A holdfényes nyári éj-
ben zord árnyék tornyosult a fák lombja fölé, mely
nőttön-nőtt. A magasban mintha fehér tajtékok csil-
lantak volna.

– Gyertek! Irány a nappali! – kiáltotta Mumin-
mama. Alighogy átlépték a küszöböt, a völgy fölött
átcsapott a szökőár, a világot koromfeketességbe bo-
rítva.

A muminlak megingott, ám nem vesztette el az
egyensúlyát. Pompásan volt megépítve. A bútorok
lassan csúszkálni kezdtek a nappaliban, így a Mu-
min-család felhúzódott az emeletre, hogy ott várják
ki a vihar elvonultát.

– Ilyen ítéletidőt kölyökkorom óta nem pipáltam!
– jegyezte meg felvillanyozva Muminpapa, miköz-
ben mécesst gyújtott.

Az éjszaka nyugtalanul telt: kintről zúgás-morgás hallatszott. Súlyos hullámnnyelvek nyaldosták az ablaktáblákat.

Muminmama elrévedve ringatózott a hintaszékben.

– Ez most itt a világvége? – kérdezősködött Varkocs.

– Alighanem – válaszolt a nővére. – Úgyhogy maradj picit nyugton, mert hamarosan mind a mennyországba megyünk úgyis.

– A mennyországba? – hitetlenkedett Varkocs.
– A mennyországba? Onnan meg hogyan jövünk vissza?

A muminlakot súlyos döndülés rázta meg. A mécses pislákolni kezdett.

– Anya! – susogta Muminbocs.

– Igen, kicsim?

– A vitorlást a pocsétában felejtettem!

– Ne félj, kisfiam, nem fog elsülyedni! – mondta Muminmama. Hirtelen abbahagyta a ringatózást, és homlokára csapott:

– Tudom már!

– Mít? – rezzent össze Lencsilány.

– A mentőcsónak – magyarázta anya. – Éreztem, hogy valami lemaradt a vitorlásról!

– A víz már a kéménykürtőig ér – jelentette apa, aki folyvást a földszinten fürkészte a vízállást. Mindnyájan a nappaliba vezető lépcsősor felé sandítottak, gondolatban azokat a holmikát véve sorra, melyek péppé áznak odalent.

– Valaki behozta a függóágyat? – jutott Muminpapa eszébe.

Sajnos mind megfélekedtek róla.

– Helyes – biccentett apa. – Úgyis förtelmesen piszkos volt.

A ház falát csapkodó hullámverés hangja álmosító volt. A Mumin-család a padlóra kucorodva mély álomba merült. Mielőtt apa eloltotta volna a mécsest, gondosan beállította az ébresztőórát reggel hétre. Semmiképpen nem akarta elmulasztani ugyanis, hogy mit hoz a virradat.